

2. Зміна № 9. ДК 003:2010. Класифікатор професій. Видання офіційне. Київ : Мінекономіки, 2020. 9 с.

3. Національний класифікатор України «Класифікатор професій». URL : <https://www.me.gov.ua/Profession/List?lang=uk-UA&id=d4162ef8-2771-4ac5-99ef-1d4b6f5336af&tag=KlasifikatorProfesii-Poshuk>.

4. Про вищу освіту : Закон України від 01 липня 2014 року № 1556-VII. Відомості Верховної Ради. 2014. № 37-38. Ст. 2004. (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 01 січня 2023 року). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text> (дата звернення: 10.11.2023).

5. Про освіту : Закон України від 05 вересня 2017 року № 2145-VIII. Відомості Верховної Ради. 2017. № 38-39. Ст. 380. (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 01 січня 2023 року). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#n1235> (дата звернення: 10.11.2023).

6. Про наукову і науково-технічну діяльність : Закон України від 26 листопада 2015 року № 848-VIII. Відомості Верховної Ради. 2016. № 3. Ст. 25. (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 03 вересня 2023 року). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text> (дата звернення: 10.11.2023).

7. Феміда і фемінітиви. URL: <https://dejure.foundation/longread/femida-i-feminivityu>.

8. Формування комунікативної компетентності поліцейського у сфері гендерної рівності : науково-практичні рекомендації / Т. В. Кононенко, Г. В. Мухіна, А. М. Гельбак, Н. В. Цумарева, Ю. М. Короткова, Т. М. Сабельникова, В. Є. Сусликов; за заг. ред. С. С. Вітвіцького. Київ: Алерта, 2023. 134 с.

Котляренко Світлана Василівна,

доцент кафедри методики викладання української мови та літератури Українського державного університету імені Михайла Драгоманова, кандидат філологічних наук, доцент

ФОРМУВАННЯ САМОСТІЙНОЇ ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ СТУДЕНТІВ

Ефективність професійної підготовки майбутніх фахівців полягає в діалектичній єдності процесу навчання і виховання, забезпеченні тісного взаємозв'язку професійного навчання з практикою.

У традиційній системі освіти викладач є основним і найбільш компетентним носієм знань, та до того ж і контролюючим суб'єктом пізнання, тоді як за новою парадигмою освіти викладач більше виступає в ролі організатора самостійної активної пізнавальної діяльності тих, хто навчається, він стає компетентним консультантом і помічником студентів. Його професійні вміння спрямовуються не просто на контроль знань і вмінь, а на діагностику їх діяльності з метою надання своєчасної допомоги, кваліфікованими діями сприяти уникненню труднощів, які намічаються в пізнанні й застосуванні знань.

Аналіз останніх досліджень (Бондар В. І., Москаленко П. Г. та ін.) виявив протиріччя між ускладненим соціальним замовленням, пов'язаним з професійною підготовкою та усталеною практикою, що виявляє орієнтацію переважно на репродуктивний характер виконання професійних функцій. Розв'язання цієї проблеми започатковано у доведенні того, що саме самостійна діяльність, яка активізує розвиток професійних якостей особистості, виступає гарантом формування потреби постійного пошуку, накопичення знань, розуміння їх сенсу та значення, самостійного використання, що необхідно для постійного професійного зростання особистості з урахуванням вимог сучасності.

Водночас, результат досліджень сучасних науковців переконливо свідчить, що високий рівень професійної майстерності та творчого підходу досягається лише за умов, коли виникає і реалізується потреба професійного саморозвитку і самовдосконалення, а також коли виявляється позитивне мотиваційно-ціннісне ставлення до себе, як суб'єкта професійної діяльності. Визначення сутності та специфіки педагогічних технологій організації та управління самостійною роботою студентів є сьогодні особливо важливим.

Отже, творча самостійна робота студентів – це діяльність, обумовлена самостійним пошуком майбутнім фахівцем відповіді на будь-яку проблему, з метою досягнення результатів, які мають об'єктивну чи суб'єктивну новизну та оригінальність, а також прогресивність, за умов володіння засобами організації цієї діяльності на тлі позитивного ставлення до пізнання. Головними структурними елементами самостійної роботи студента є її мета і мотиви, які можуть бути як різноманітними, так і суперечливими.

У зарубіжній педагогічній літературі для визначення поняття «самостійна робота» використовують ряд понять, які підкреслюють різні аспекти цієї роботи. У педагогічній літературі Австрії, Швейцарії знайшов застосування термін «тиха робота», який підкреслює, що робота здійснюється наодинці. У французькій і англійській педагогічній літературі можна зустріти термін «індивідуальна робота». У США користуються терміном «незалежне навчання», що означає таку пізнавальну діяльність, під час якої студенти отримують

навчальні плани-програми і їм надається відносно велика свобода добору засобів і методів засвоєння.

Найбільш доцільною у зв'язку із завданнями вищої школи є класифікація, запропонована Підкасистим П.І., у якій розмежовуються самостійні роботи за зразками, реконструктивно-варіативні, евристичні (частково-пошукові) і творчі-дослідницькі.

Варто звернути увагу на таку обставину: мова йде про самостійність лише у тому випадку, коли студент виконує якусь діяльність не під контролем викладача, а під самоконтролем, тобто здатний регулювати свої дії або ж оволодівати тими чи іншими способами дій. Отже, розвиток самостійності – це своєрідний перехід від діяльності під керівництвом викладача до такого виду діяльності, коли студент сам керує своїми діями.

Самостійна робота – важливий компонент науково-дослідницької роботи студентів, що сприяє формуванню творчого мислення молоді, розвитку її інтелекту, робота включає різні аспекти діяльності: це і підготовка до лекцій, до семінарських та лабораторних занять тощо.

Під час підготовки до семінарських та лабораторних занять необхідно, щоб студент був заздалегідь ознайомлений із планом заняття, необхідними видами роботи на ньому, а також знав тематику доповідей, які виносяться для обговорення на занятті.

Це необхідно не тільки для вміння самостійно працювати з науковими джерелами, а й для розвитку психологічної культури та мовлення студентської молоді.

У сучасних умовах ринкових відносин і запровадження ринку праці значно підвищуються ці вимоги до підготовки фахівців з вищою освітою. Йдеться про вироблення у майбутніх працівників таких рис особистості, які б свідчили про їх готовність до самостійної пізнавальної діяльності. Виникає потреба сформувати демократичний тип викладання, що означає творчу співдружність студента і викладача, підвищення особистої відповідальності самого студента за результати навчання.

У навчальній роботі ЗВО має домінувати орієнтація на процеси самоорганізації й самореалізації кожного студента. Усвідомлення суті та закономірності самостійної пізнавальної діяльності, оволодіння високим рівнем ефективності її організації – один із шляхів удосконалення процесу навчання і розвитку особистості. У процесі цілеспрямованої й систематичної самостійної діяльності студенти набувають досвід самостійно працювати.

Список використаних джерел

1. Алексюк А. М. Педагогіка вищої освіти України. Історія. Теорія: Підручник. К.: Либідь, 1998. 560с.

2. Бех І. Д. Психологічна суть гуманізму у вихованні особистості // Педагогіка і психологія: Вісник АПН України. 1994. № 3.
3. Болубаш Я. Я. Організація навчального процесу у вищих закладах освіти. К.: Наукова думка, 1997. С. 62.
4. Бондар В. І. Дидактика: ефективні технології навчання студентів. К.: "Вересень". 1996. 129 с.
5. Вакуленко В. М. Основи вищої школи України. Навчальний посібник. Луганськ: вид-во СЛУ, 2001. 247 с.

Красницька Анжела Віталіївна,
професор кафедри правничої лінгвістики
Національної академії внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент

МОВНІ ЗАСОБИ ВИКЛАДУ ТЕКСТУ ЮРИДИЧНОГО ДОКУМЕНТА

Важливим правилом юридичної техніки є необхідність використання у тексті правового акта простих і зрозумілих термінів, які повинні відповідати тому змістові, який вони мають у літературній мові, законодавстві України, у спеціальних науках. Без юридичних термінів як важливих і необхідних інструментів професійного мислення неможливо досягти точності й чіткості викладу думки правотворця чи правозастосувача. Саме терміни як словесні знаки, що позначають певні поняття, здатні найбільш точно формулювати правові приписи, виражати волю укладача документа, надати юридичним документам офіційного характеру, компактності, чіткої спрямованості, досконалості. Термінологія актів нижчого порядку не повинна суперечити термінології, що вживається в актах вищого порядку, з якими вони пов'язані. Усі формулювання, наведені в юридичних документах, повинні відповідати термінам, встановленим законодавством України. Проте інколи можна прочитати такі висловлювання, як *«виправдовувальний вирок»*, *«потерпілий дав наступні покази»*, *«вирок постановлений ім'ям України»*, хоча Кримінальний процесуальний кодекс України вживає *«виправдувальний вирок»*; *«потерпілий дав такі свідчення/показання»*; *«суд ухвалює вирок іменем України»* (ст. 371 КПК України).

Під час складання тексту юридичного документа необхідно особливо відповідально підходити до вибору необхідного й доречного слова. У випадку сумнівів у правомірності використання певного слова потрібно уточнити його значення за допомогою словника; визначити стильову приналежність (нейтральне, книжне, розмовне, просторічне);